

ЕТИЧКИ КОДЕКС БИБЛИОТЕКАРА СРБИЈЕ – НАЦРТ

*Нацрт Етичког кодекса библиотекара је током 2014. године припремила Радна група у саставу: Весна Црногорац, Весна Ињац-Малбаша и Милица Стевановић.

*Како се о овом Нацрту Скупштина БДС није изјашњавала – именована је нова Радна група 2016. године у саставу: др Богдан Трифуновић, Хадија Кријешторац и др Весна Црногорац. Ова Радна група представља стручној јавности следећи **Нацрт Етичког кодекса библиотекара Србије** на јавну расправу:*

- Свесни значаја библиотека као институција, библиотекарства као професије и библиотечно–информационе делатности уопште – за образовање, науку и културу, за размену информација и идеја, за очување и допринос развоју демократије,
- Свесни да је библиотечно-информациона делатност у својој суштини етичка активност која подразумева високо вредносни приступ професионалном раду са информацијама и корисницима
- Свесни значаја ширења знања, идеја и информација
- Свесни да су право на слободу мишљења, изражавања и приступ информацијама основна људска права,
- Свесни да информационе услуге, као потпора друштвеном, културном и економском напретку, представљају саму срж библиотекарства,
- Свесни друштвене одговорности библиотекара,

У духу начела професионалне етике библиотекари Србије окупљени у Библиотекарском друштву Србије доносе:

ЕТИЧКИ КОДЕКС БИБЛИОТЕКАРА СРБИЈЕ

1. ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

Основни задатак **библиотекара** је да свим грађанима без разлике обезбеде приступ информацијама у циљу личног развоја, образовања, културног уздизања, слободних активности, економске делатности и обавештеног учествовања у развоју и унапређењу демократије.

ЕТИЧКИ КОДЕКС БИБЛИОТЕКАРА СРБИЈЕ – НАЦРТ

Библиотекари одбијају сваки облик цензуре, подстичу бесплатне корисничке услуге, збирке и услуге за кориснике и теже највишим стандардима о универзалној доступности у приступу физичким и виртуелним услугама.

Библиотекари су отворени за нова знања и потребе корисника и непрестано се стручно усавршавају.

2. ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ПОЈЕДИНЦУ И ДРУШТВУ

Како би подржали инклузију и искоренили дискриминацију, **библиотекари** спречавају ускраћивање права на информације и осигуравају пружање једнаких услуга свима без обзира на узраст, држављанство, политичко уверење, физичке или менталне способности, родни идентитет, наслеђе, образовање, приходе, статус емигранта или азиланта, брачни статус, порекло, расу, језик, верску или сексуалну опредељеност.

Да би побољшали приступ информацијама за све грађане без разлике, **библиотекари** пружају подршку својим корисницима у тражењу информација, помажу у развијању читалачких способности и информацијском описмењивању и подстичу на етичко коришћење информација.

3. ПРИВАТНОСТ, ТАЈНОСТ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Библиотекари поштују приватност и заштиту личних података који се нужно размењују између појединаца и установа.

Библиотекари подржавају највећу могућу транспарентност информација на свим нивоима у друштву.

Однос између библиотеке и корисника је однос поверења, и **библиотекари** ће предузети одговарајуће мере како би обезбедили заштиту личних података корисника, у складу са прописима.

Библиотекари учествују у транспарентности информација и подржавају улогу „узбуњивача“, како би рад владиних тела, администрације и приватних предузећа био отворен за надзор јавности, а корупција, прекршаји и криминал обелодањени.

4. ОТВОРЕН ПРИСТУП И ИНТЕЛЕКТУАЛНА СВОЈИНА

У интересу је **библиотекара** да осигурају корисницима библиотеке најбољи могући приступ информацијама и идејама у било којем формату или на било ком медијуму. Ово подразумева

ЕТИЧКИ КОДЕКС БИБЛИОТЕКАРА СРБИЈЕ – НАЦРТ

подршку принципима отвореног приступа (Open Access) информацијама, отворених података (Open Data), отвореног кода и отворених лиценци.

Библиотекари имају професионалну обавезу да се боре за изузимање и ограничење ауторских права за библиотеке.

Библиотекари признају права интелектуалне својине аутора и других стваралаца и настојаће да осигурају да та права буду поштована.

5. НЕУТРАЛНОСТ, ЛИЧНИ ИНТЕГРИТЕТ И ПРОФЕСИОНАЛНЕ ВЕШТИНЕ

Библиотекари су потпуно посвећени неутралности и непристрасности у вези са збиркама, приступом информацијама и услугама.

Библиотекари праве разлику између својих личних убеђења и професионалних обавеза. Они не дају предност приватним интересима или личним убеђењима на штету неутралности према корисницима.

Библиотекари имају право на слободу говора на радном месту под условом да не крше принцип неутралности према корисницима.

Библиотекари се боре против корупције која директно утиче на библиотекарство, као што су порекло и набавка библиотечке грађе, постављање на одређена радна места, политичко именовање руководиоца библиотека и администрирање библиотечким уговорима и финансијама.

Библиотекари теже изврсности у својој професији одржавањем и унапређивањем знања и вештина и настоје да промовишу своју струку на свим новима друштва.

6. ОДНОС ИЗМЕЂУ КОЛЕГА И ОДНОС ИЗМЕЂУ ПОСЛОДАВЦА И ЗАПОСЛЕНИХ

Библиотекари се односе једни према другима честито и са поштовањем.

Библиотекари се супротстављају свакој могућој дискриминацији при запошљавању која би била везана за узраст, држављанство, политичко уверење, физичке или менталне способности, родни идентитет, брачни статус, порекло, расу, верску или сексуалну опредељеност.

Библиотекари размењују професионална искуства са колегама, подржавају и воде младе стручњаке који тек улазе у посао и помажу им да се укључе у професионалну заједницу и да развијају своје вештине.

ЕТИЧКИ КОДЕКС БИБЛИОТЕКАРА СРБИЈЕ – НАЦРТ

Библиотекари доприносе раду својих стручних удружења и учествују у истраживањима и објављивању резултата рада своје струке.

Библиотекари настоје да стекну, сачувају и унапреде углед и статус своје професије заснован на стручном и етичком понашању.

7. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Сваки **библиотекар**, члан Библиотекарског друштва Србије, који поштује начела овог Кодекса имаће пуну подршку Библиотекарског друштва Србије уколико због тога буде у неприлици.

За заштиту Кодекса и његову примену надлежан је Етички одбор који именује Скупштина Библиотекарског друштва Србије.

Етички одбор доноси Правилник о раду сагласно важећим прописима.

СКУПШТИНА БИБЛИОТЕКАРСКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ

БЕОГРАД, _____ 2018.